

Stiftelsen för Rättsinformation

Automatiserat beslutsfattande i den offentliga förvaltningen

Konferens 10 november 2022

Hörsalen, Sveriges Kommuner och Regioner, Hornsgatan 20

Automatiserade beslutssystem som styrs av algoritmer håller på att ta sig in i samhällets alla sektorer. Den offentliga förvaltningen är inte annorlunda i detta avseende. Exempel på ”AI robotar” som utför automatiserade processer i ärenden om ekonomiskt bistånd enligt SOL har fått stor mediauppmärksamhet och har varit föremål för akademisk debatt. Användningen av automatiserade beslutssystem i den offentliga förvaltningen har uppmärksammats eftersom det finns lagar som reglerar den offentliga förvaltningen och beslutsfattandet påverkar alla delar av samhället. De frågor som uppstår vid en ökad användning av automatiserade beslutssystem är många och reser frågor av filosofisk, teknisk, etisk och juridisk art. Vilka analoga processer bör och kan automatiseras, på vilket sätt lever tekniken upp till de juridiska kraven i förvaltningslagen, hur skapas tillit till systemen, hur säkerställs rättssäkerhetsprinciperna och hur ska brister åtgärdas?

Varmt välkommen!

Dagens program

09:00 Registrering och fika

Ordföranden hälsar välkommen och presenterar dagens moderator
Stanley Greenstein & Peter Wahlgren

Myndighetsbeslut med stöd av algoritmer, transparens och rättslig reglering
Staffan Wikell

Algoritmisk orättvisa – När automatiserat beslutsfattande blir fel och domstolen är blind för digitala bevis
Charlotta Kronblad

11.00-11.15 Kaffe

Rättsstatens utmaningar i offentlig förvaltning
Richard Sannerholm

Utmaningar och förutsättningar för proportionalitetsprincipens genomslag vid förvaltningens automatisering
Lena Enqvist

12.30-13.15 Lunch

Automatiserat beslutsfattande i svensk offentlig förvaltning – röster från praktiken
Karin Hedström & Annika Andersson

Transparent men oförståeligt - förklaringar i praktiken
Jacob Dexe

14.30-14.45 Fika

Automatiserat beslutsfattande och AI inom Skatteverket
Andreas Voxberg

Panelsamtal – Vägen framåt
Moderator: Peter Wahlgren
Deltagare: Staffan Wikell, Lena Enqvist, Jacob Dexe, Andreas Voxberg

Summering av dagen
Peter Wahlgren

Dagens moderator

Peter Wahlgren

Professor i rättsinformatik vid Juridiska institutionen, Stockholms universitet

Peter Wahlgren är professor i rättsinformatik vid Juridiska institutionen, Stockholms universitet, föreståndare för Institutet för rättsinformatik och sedan hösten 2019 innehavare av Torsten och Ragnar Söderbergs professur i rättsvetenskap. Hans forskning är inriktad mot teknikutvecklingens och digitaliseringens konsekvenser för rättsväsendet, särskilt rörande lagstiftningsteknik och metoder. Ett centralt intresse är processer i vilka rättsliga regleringar,

systemtänkande och automation integreras – arbeten som inte bara får praktiska konsekvenser utan också ger upphov till nya regleringsbehov och etiska frågor. Peter var ordförande i Stiftelsen för rättsinformation mellan 2014-2017.

Dagens talare

Staffan Wikell

Förbundsjurist, Sveriges Kommuner och Regioner

Staffan Wikell är sedan 1993 förbundsjurist vid Sveriges Kommuner och Regioner, avdelningen för juridik. Han har bl a varit expert i olika utredningar inom området dataskyddslagstiftning och kommunal förvaltningsrätt. Han har också deltagit i SKR:s intressebevakningsarbete i Bryssel under lagstiftningsarbetet med dataskyddsförordningen. Han har även arbetat som jurist i domstolar och vid Datainspektionen och Brottsförebyggande rådet.

Charlotta Kronblad

Jur.Kand, Dr i digital transformation, House of Innovation, Stockholm School of Economics

Charlotta forskar på samhällsliga konsekvenser av digitala teknologier och är speciellt intresserad av digitaliseringens påverkan på juridiken och det juridiska fältet. Hon kommer under detta föredrag berätta om sin forskning kring automatiserat beslutsfattande i offentlig sektor och hur hon använt sig av aktivistiska forskningsmetoder för att ta reda på vad som händer när kod blir föremål för en domstolsprövning. Genom att hon stämde Göteborgs stad för en olovlig (och olaglig) användning av ett automatiserat beslutssystem, upptäckte hon att dagens juridiska institutioner inte är uppdaterade för den digitala verkligheten. I slutet av föreläsningen kommer vi tillsammans att diskutera vilka förändringar vi kan behöva genomföra för att förhindra algoritmisk orättvisa.

Richard Sannerholm

Lektor i offentlig förvaltning, Södertörns högskola

Richard Sannerholm, Jur. Dr., är lektor i offentlig förvaltning vid Södertörns högskola. Richard har under flera år arbetat med rättsstatsreformer inom krishantering och fredsbyggande. Richard forskar om rättsstaten i svensk offentlig förvaltning. Boken Rättsstaten Sverige. Skandaler, kriser, politik (2020) behandlar den svenska rättsstaten och myndighetssveriges många möjligheter och utmaningar. En omarbetad version kommer under 2023 med titeln Allt du behöver veta om rättsstaten.

Lena Enqvist

Biträdande universitetslektor med inriktning mot förvaltningsrätt, Umeå universitet

Lena Enqvist är biträdande universitetslektor i rättsvetenskap med inriktning mot förvaltningsrätt vid Juridiska institutionen, Umeå universitet. Hon är för närvarande engagerad i det Vetenskapsrådsfinansierade projektet HYDE – Mänsklig agens och rättsstatlighet i semi-automatiserat beslutsfattande. Inom ramen för projektet studerar hon rättsliga frågor rörande det ökade bruket av semi-automatiserat beslutsfattande inom det sociala välfärdsområdet.

Karin Hedström

Professor i informatik vid Örebro universitet

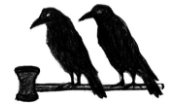
Karin Hedström är professor i Informatik vid Örebro universitet. Hon har i över 20 år forskat kring frågor om värden, etik och legitimitet i offentlig sektor.

Annika Andersson

Docent i informatik vid Örebro universitet

Annika Andersson är docent i Informatik vid Örebro universitet. Hennes forskning kretsar kring frågor om legitimitet och etik vid automatiserat beslutsfattande i offentlig sektor.

Jacob Dexe

Forskare, RISE

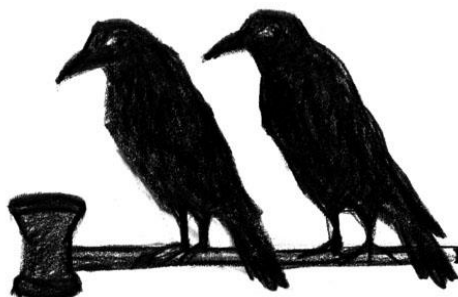
Jacob Dexe är forskare på RISE - Research institutes of Sweden och doktor i Människa-datorinteraktion från KTH. Han forskar på transparens, etik och integritetsfrågor där teknikanvändningen möter samhället. Han har tidigare arbetat på tankesmedjan Fores och är expertrådgivare till integritetsundersökningen Delade Meningar.

Andreas Voxberg

Verksamhetsutvecklare Avancerad DataAnalys, Skatteverket

Andreas har mer än 20 års erfarenhet av utveckling av system för avancerad dataanalys inom statlig verksamhet. Han är produktägare för Skatteverkets team ADA som utvecklar och förvaltar olika lösningar inom AI området på Skatteverket. Andreas ingår i arbetet ”Uppdrag att främja offentlig förvaltnings förmåga att använda artificiell intelligens”. Han ingår också som en del i eSams arbete kring Tillämpad AI.

Stiftelsen för Rättsinformation

Stiftelsen för rättsinformation är en sammanslutning av myndigheter, organisationer och privata företag som har ett intresse av att främja produktion och tillgängliggörande av rättsinformation som exempelvis lagar, rättsfall och förarbeten i elektronisk form. Stiftelsen verkar genom att anordna workshops och konferenser, samt sprider information genom sin webbplats. Institutet för Rättsinformatik vid Stockholms universitet är stiftelsens hemvist och Stanley Greenstein är dess ordförande.

För kontakt och mer information:

www.rattsinfo.se